บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2567

แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4

The guidelines of administrators learning management under nakhon sawan provincial office of learning encouragement according to the Iddhipatha IV

รัฐภรณ์ ดีรอด[1]
Rattaporn Deerod[1]
วรกฤต เถื่อนช้าง[2], พระมหาอุดร อุตฺตโร (มากดี)[3]
Worrakrit Thuenchang[2], Phramaha Udorn Uttaro (Makdee) [3]

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนและประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า1) ด้านหลักสูตรตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในปัจจุบันและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนุกสนานและมีความหมาย ผู้บริหารจะต้องมีความรักในงานและเรียนรู้เพื่อสร้างกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ในขณะเดียวกันผู้บริหารต้องเน้นการสร้างทักษะการใส่ใจและความตั้งใจในผู้เรียน เพื่อให้พัฒนาเติบโตและเป็นบุคลากรคุณภาพในอนาคต ตามหลักฉันทะ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ หรือการลงมือทำจริง เพื่อสร้างความสุขในการเรียนและพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างความกระตือรือร้นให้กับผู้เรียนและเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ตลอดจนสนับสนุนในการเรียนรู้ของพวกเขาอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้านของการพัฒนาสมรรถนะและความเข้าใจในรายวิชาที่เรียน ตามหลักวิริยะ 3) ด้านสื่อและ

---

[1] นิสิตปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์, E-mail : witwodeerot@gmail.com

[2] รองศาสตราจารย์, ประธานที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์

นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรัก และมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่จะพัฒนารูปแบบการใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน คอยดูแลและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตามหลักจิตตะ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อประเมินและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป นอกจากนี้ยังควรให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามความต้องการของสถานศึกษา ตามหลักวิมังสา

คำสำคัญ : แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้, หลักอิทธิบาท 4

Abstract

This Research Article of the following objectives. 1) study the learning management practices of administrators affiliated with the Provincial Office for the Promotion of Learning in Nakhon Sawan Province and 2) identify strategies for managing learning by administrators affiliated with the Provincial Office for the Promotion of Learning in Nakhon Sawan Province based on the Iddhipāda IV. Utilizing a mixed-methods research design, quantitative data was collected from educational administrators, school managers and teachers, totaling 136 individuals. Research tools included proportional questionnaires and estimations. Data analysis involved frequency, percentage, mean, and standard deviation calculations. Qualitative research methods included semi-formal interview with 9 key informants, and content analysis was employed for data analysis. From the study found that: 1. In Overall, the learning management practices of administrators affiliated with the Provincial Office for the Promotion of Learning in Nakhon Sawan Province were rated as high. However, upon closer examination, it was found that curriculum development scored the highest, followed by learning activity organization. In contrast, media and educational technology innovation and assessment and evaluation had the lowest average scores. 2. Guidelines for developing learning management among administrators affiliated with the Provincial Office for the Promotion of Learning in Nakhon Sawan Province based on the Iddhipāda IV: 1) Curriculum Development: Administrators should support teachers to create curricula that align with societal contexts and prioritize current learning trends while fostering engaging and meaningful learning environments. Teachers should demonstrate passion for their work and learning to stimulate students' enthusiasm for learning, while also focusing on developing empathy and intentionality in students to facilitate their growth into quality professionals. 2) Learning Activities Management: Administrators should support teachers to conduct experiential or hands-on learning activities to create joy in learning and develop students' skills. They should create an environment that fosters enthusiasm among students and understands each student's needs, fully supporting their learning in all aspects of competency development and subject understanding. 3) Media and Educational Technology Innovation: Administrators should support teachers to have a love for learning and diligently seek additional knowledge to develop the use of media and educational technology innovations in student-centered teaching. This approach helps generate student interest in learning and provides support and guidance in addressing problems arising from the use of developed media, ensuring that students receive highly effective

and efficient learning outcomes. And 4) Assessment and Evaluation: Administrators should support teachers to observe and record students' learning behaviors and progress to assess and improve future teaching practices. Additionally, they should prioritize student satisfaction with teaching practices to refine learning processes according to the school's needs.

Keyword: The guidelines of learning management, the Iddhipātha iv

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 45 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ด้วยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ[4]

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566 มาตรา 4 “หน่วยจัดการเรียนรู้” หมายความว่า ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ศูนย์หรือสถาบันการเรียนรู้เฉพาะด้านหรือเฉพาะกิจการ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ในกรมส่งเสริมการเรียนรู้ “ภาคีเครือข่าย” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ชุมชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา และบุคคลอื่นใดที่ประสงค์จะจัด ร่วมจัดส่งเสริม หรือสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้หรือหน่วยจัดการเรียนรู้ มาตรา 5 การส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมือง ที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างผาสุก เพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น มาตรา 6 ให้กรมมี

[4] ราชกิจานุเบกษา, **พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566** , ให้ไว้ ณ วันที่ 18/03/2566, เล่มที่ 140, หน้า 65.

หน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ (1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง (3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

ด้วยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ตามมาตรา 16 ให้กรมมีหน้าที่รับผิดชอบการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตามมาตรา 1 รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (1) จัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาหลักสูตร โปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ บรรดาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม รวมทั้งนำหลักสูตร โปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หน่วยงานอื่นจัดทำไว้มาใช้ประโยชน์ (2) จัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งร่วมกับภาคีเครือข่ายในการติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (3) จัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ (4) จัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนการสอน สภาพแวดล้อม ตลอดจนเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดเพื่อให้คนพิการหรือบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถเรียนรู้ได้โดยสะดวกและเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้อย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ และไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร (5) ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ และทุกเวลา รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป (6) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หรือหนังสือรับรองความรู้ให้แก่ผู้เรียน (7) ดำเนินการเทียบระดับการศึกษา การเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน (8) จัดทำหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยจัดการเรียนรู้หรือภาคีเครือข่าย (9) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะของบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถส่งเสริมการเรียนรู้และแนะแนวการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาได้ (10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือที่มีกฎหมายอื่นกำหนด[5]

จากการศึกษา รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตั้งแต่ปี 2564-2565 พบปัญหาดังนี้ สถานศึกษายังขาดการพัฒนาผู้เรียนด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผู้เรียนยังขาดทักษะกระบวนการการคิดวิเคราะห์หรือการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ บุคลากรยังขาดความรู้ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล การจัดทำแผนการจัดเรียนการสอน การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน [6]

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้สนใจศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4

---

[5] ราชกิจานุเบกษา, **พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566** , ให้ไว้ ณ วันที่ 18/03/2566, เล่มที่ 140, หน้า 666.

[6] ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบรรพตพิสัย, **รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ประจำปีงบประมาณ 2565**, (นครสวรรค์: ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบรรพตพิสัย, 2565), หน้า 74.

โดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครูส่งเสริมการเรียนรู้ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าและสามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา คือ หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา โดยการนำหลักธรรมมาบูรณาการกับจุดเน้นนโยบายการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์

2. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) มีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Qualitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาจากประชากร ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 15 แห่ง จำนวน 210 คน และกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนประชากรของแต่ละสถานศึกษา

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) ผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป/คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 3 คน และ3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 4 คน โดยวิธีเฉพาะเจาะจง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ใน

ระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1) ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากรองลงมาได้แก่ ผู้บริหารและครูมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก และผู้บริหารและครูมีการนำข้อมูลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่ประกอบด้วยการศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชน การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาและการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางมาใช้ในการวางแผนหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูมีการจัดกิจกรรมให้เกิดความสนุกสนานมีบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารและครูมีการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก และเครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหารและครูมีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก

3) ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูมีการเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารและครูมีการเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา อยู่ในระดับมาก และผู้บริหารและครูมีการเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก

4) ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูมีความครอบคลุมความรู้ คุณลักษณะ ทักษะกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารและครูมีการแปลผลการวัดและประเมินอย่างถูกต้อง อยู่ในระดับมาก และผู้บริหารและครูมีความครอบคลุมความรู้ คุณลักษณะ ทักษะกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านหลักสูตร ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในปัจจุบันและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนุกสนานและมีความหมาย ครูจะต้องมีความรักในงานและเรียนรู้เพื่อสร้างกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ในขณะเดียวกันครูต้องเน้นการสร้างทักษะการใส่ใจและความตั้งใจในผู้เรียน เพื่อให้พัฒนาเติบโตและเป็นบุคลากรคุณภาพในอนาคต

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ หรือการลงมือทำจริง เพื่อสร้างความสุขในการเรียนและพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างความกระตือรือร้นให้กับผู้เรียนและเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ตลอดจนสนับสนุนในการเรียนรู้ของพวกเขาอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้านของการพัฒนาสมรรถนะและความเข้าใจในรายวิชาที่เรียน

3) ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรัก และมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่จะพัฒนารูปแบบการใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งช่วยให้

ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน คอยดูแลและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

4) ด้านการวัดและประเมินผล ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อประเมินและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป นอกจากนี้ยังควรให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามความต้องการของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นสำคัญ หากผู้สอนเลือกใช้วิธีการการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชุติพงศ์ สุกป่าน[7] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตที่การศึกษานราธิวาส เขต ๒ ผลการศึกษาพบว่าการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารในภาพรวมและรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้น ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน โดยมีการจัดกิจกรรมให้เกิดความสนุกสนาน และมีบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ ด้วยการเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมและมีวิธีการใช้งาน เก็บรักษา และบำรุงรักษาได้สะดวก ตลอดจนมีการจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินการทดสอบระดับชาติในภาคเรียนสุดท้ายก่อนสอบปลายภาคของภาคเรียนนั้น ๆ เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของสถานศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี ประเสริฐเมธ[8] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การวัดผล และประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น รองลงมาด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น คือ ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการหาแนวทางการการบริหารจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า

1) ด้านหลักสูตร ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในปัจจุบันและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนุกสนานและมีความหมาย ครูจะต้องมีความรักในงานและเรียนรู้เพื่อสร้างกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ในขณะเดียวกันครูต้องเน้นการสร้างทักษะการใส่ใจและความตั้งใจในผู้เรียน เพื่อให้พัฒนาเติบโตและเป็นบุคลากรคุณภาพในอนาคต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

---

[7] ชุติพงศ์ สุกป่าน, “การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต ๒”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๑.), หน้า ๑.

[8] มาลี ประเสริฐเมธ, “การบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ในอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๒), หน้าบทคัดย่อ.

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมและชุมชนมีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็น สร้างสภาพแวดล้อมและเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้ผู้เรียนมีความรักในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้น และมีความมุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อสร้างบุคลากรคุณภาพในอนาคตที่สามารถปรับตัวต่อเปลี่ยนแปลงของสังคมและชุมชนได้อย่างเหมาะสมทั้งในยุคปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภาวดี ดีอินทร์[9] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้ของ สถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดลาดระโหง พระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของ สถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาด้านหลักสูตรว่า ควรร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรที่ได้เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคม ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไปได้

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ หรือการลงมือทำจริง เพื่อสร้างความสุขในการเรียนและพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างความกระตือรือร้นให้กับผู้เรียนและเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ตลอดจนสนับสนุนในการเรียนรู้ของพวกเขาอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้านของการพัฒนาสมรรถนะและความเข้าใจในรายวิชาที่เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เข้ากับความต้องการของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนในการเรียนรู้ และสร้างความสุขในการเรียน ซึ่งเป็นวิธีที่สำคัญในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงสมร โพธิ์อยู่[10] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนราชประชาสมาสัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่าการส่งเสริมและพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้แบบมีทักษะกระบวนการอยู่ในระดับมาก ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ว่า ครูควรออกแบบแผนการเรียนรู้ที่สร้างการเรียนรู้แบบเป็นระบบ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างความสนุกสนานในการเรียน ขจัดอติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรายวิชา เช่น มีบทเรียนที่ยากเกินไป หรือมีความน่าเบื่อหน่ายเกินไป เป็นต้น ทั้งนี้ครูควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรัก และมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่จะพัฒนารูปแบบการใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน คอยดูแลและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาในปัจจุบันมีมากมายหลากหลายรูปแบบ และผลสัมฤทธิ์จากการใช้สื่อแต่ละชนิดก็มีความแตกต่างกัน ครูจึงควรเป็นผู้มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมภูนุช สุภาผล[11] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาด้านสื่อการเรียนการสอนว่า สถานศึกษาควรมีการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการ

---

[9] ศุภาวดี ดีอินทร์, “การพัฒนาแนวปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดลาดระโหง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๒) , หน้าบทคัดย่อ.

[10] ดวงสมร โพธิ์อยู่, “การบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนราชประชาสมาสัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๓), หน้าบทคัดย่อ.

[11] ชมภูนุช สุภาผล, “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๗), หน้าบทคัดย่อ.

สอนให้ทันสมัย สำรวจความต้องการของผู้เรียนในการใช้สื่อ และวัดผลสัมฤทธิ์จากการใช้สื่อนั้นเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพต่อไป

4) ด้านการวัดและประเมินผล ตามหลักอิทธิบาท ๔ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูสังเกตและบันทึกพฤติกรรมและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อประเมินและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป นอกจากนี้ยังควรให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามความต้องการของสถานศึกษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การนำข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่องและการให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้เรียนจะช่วยสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีการพัฒนาต่อไปในทิศทางที่ดีขึ้นในอนาคตสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี ประเสริฐเมธ[12] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาด้านการวัดและประเมินผลว่าควรมุ่งเน้นที่การใช้วิธีการที่หลากหลายและมีความเป็นระบบเพื่อให้สามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องโดยการใช้เครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมสำหรับแต่ละระดับการเรียนและสิ่งที่ต้องการวัดหรือประเมิน เช่น การใช้การประเมินแบบผลิตภัณฑ์ การประเมินแบบการปฏิบัติ หรือการประเมินด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพเพื่อให้มีการเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสามารถใช้ในการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ดังแผนภาพนี้

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

[12] มาลี ประเสริฐเมธ, “การบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ในอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๒), หน้าบทคัดย่อ.

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่า มีการดำเนินการพัฒนาตามหลักอิทธิบาท ๔ ไปประกอบด้วย การบูรณาการกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์ดังนี้

วงกลมชั้นที่ 1 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4

วงกลมชั้นที่ 2 คือ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ คือ ความพอใจ 2) วิริยะ คือ ความขยันหมั่นเพียร 3) จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ และ 4) วิมังสา คือ การหมั่นตรวจสอบใคร่ครวญอย่างรอบคอบ

วงกลมชั้นที่ 3 คือ สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ที่บูรณาการอิทธิบาท ๔

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 คือ

กระบวนการที่ 1 คือ สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

กระบวนการที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ คือ ความพอใจ 2) วิริยะ คือ ความขยันหมั่นเพียร 3) จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ และ 4) วิมังสา คือ การหมั่นตรวจสอบใคร่ครวญอย่างรอบคอบ เป็นการใช้หลักอิทธิบาท 4 เข้ามาบูรณาการเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้บริหารและครู ควรมีนโยบายที่สนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู ในด้านการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน เป็นธรรมสามารถตรวจสอบและเผยแพร่ต่อสาธารณะชนได้

2) ผู้บริหารและครูควรมีการนำผลการวัดและประเมินไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3) ผู้บริหารและครูควรมีความครอบคลุมความรู้ คุณลักษณะ ทักษะกระบวนการต่างๆในด้านการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารในด้านการวัดและการประเมินผล เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เพื่อให้ทราบปัญหาและแนวทางในการพัฒนาด้านการวัดและการประเมินผลให้สูงขึ้น

2) จากการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ ตามหลักอิทธิบาท 4 สามารถช่วยพัฒนาพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ได้ ควรศึกษาวิจัยในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์

2) ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักพุทธรรมอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้ เช่น หลักพรหมวิหาร 4 เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ชมภูนุช สุภาผล. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.

ชุติพงศ์ สุกป่าน. “การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.

ดวงสมร โพธิ์อยู่. “การบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนราชประชาสมาสัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.2553.

มาลี ประเสริฐเมธ. “การบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ในอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2552.

ศุภาวดี ดีอินทร์. “การพัฒนาแนวปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดลาดระโหง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2552.

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบรรพตพิสัย. **รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ประจำปีงบประมาณ 2565**. นครสวรรค์: ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบรรพตพิสัย, 2565.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566”. **ราชกิจจานุเบกษา** 140 (มีนาคม 2566).

รัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2560”. **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา** 134 (เมษายน 2560).